

โครงการเขียนหนังสือ ตำรา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

กลยุทธ์การวิจัยอย่างมีคุณภาพ

: จุดอ่อนและข้อบกพร่องจากการตรวจผลงานวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ISBN 978-974614-480-7

ได้รับทุนอุดหนุนการแต่งหนังสือตำรา จากกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปี 2559

กลยุทธ์การวิจัยอย่างมีคุณภาพ : จุดอ่อนและข้อบกพร่องจากการตรวจผลงานวิจัย

รศ.ดร.นรินทร์ สังข์รักษา

กลยุทธ์การวิจัยอย่างมีคุณภาพ
: จุดอ่อนและข้อบกพร่องจากการตรวจผลงานวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ISBN 978-974614-480-7

คำนำ

จากประสบการณ์ที่ได้พิจารณาผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะและเป็นวิทยากรให้กับครู ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ และได้ตรวจผลงานวิจัยการพัฒนานวัตกรรมของครู ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ และนักศึกษาหลายสถาบันการศึกษา พบว่า แต่ละงานมีจุดอ่อนและข้อบกพร่องแตกต่างกันอย่างหลากหลาย มีจำนวนมากที่ไม่ผ่านผลงานวิชาการ มีส่วนหนึ่งที่ต้องเยียวยาหรือปรับปรุง และมีส่วนน้อยที่ได้ผ่านการจัดทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะ และทำวิทยานิพนธ์ไม่สำเร็จหรือเสร็จช้ากว่ากำหนด รวมถึงงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน ผู้เขียนจึงได้รวบรวมจุดอ่อนและข้อบกพร่องจากการตรวจผลงานวิจัย ที่อาศัยประสบการณ์และการควบคุมวิทยานิพนธ์จึงได้ประมวล วิเคราะห์/สังเคราะห์ออกมาเป็นประเด็นต่างๆ ให้กับผู้ที่สนใจต้องการพัฒนาการจัดทำผลงานวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ ในระดับต่างๆ “อย่างเข้มข้น” รวมถึงการพัฒนาให้เป็นนักวิชาการ หรือเป็นครุมืออาชีพที่เป็นการเรียนรู้ที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research-based Learning)

การจัดทำหนังสือ “กลยุทธ์การวิจัยอย่างมีคุณภาพ : จุดอ่อนและข้อบกพร่องจากการตรวจผลงานวิจัย” เล่มนี้ได้เขียนต่อจากหนังสือ “การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา” เพื่อนำจุดอ่อนและข้อบกพร่องของการเขียนรายงานการวิจัย ผู้เขียนได้จัดทำเป็น 8 บท ได้แก่ บทที่ 1 พื้นฐานการวิจัยในชั้นเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา บทที่ 2 ขั้นตอน 9 ขั้นสู่การวิจัยอย่างมีคุณภาพ บทที่ 3 องค์ประกอบและหลักการเขียนรายงานการวิจัย บทที่ 4 กลยุทธ์การเขียนรายงานการวิจัยให้มีคุณภาพ บทที่ 5 ลักษณะงานวิจัยที่ดีและลักษณะงานวิจัยที่บกพร่อง บทที่ 6 จุดอ่อนและข้อบกพร่องจากการตรวจผลงานวิจัย บทที่ 7 เทคนิคการเขียนบทความวิจัย และบทที่ 8 เทคนิคการเขียนบทความวิชาการ รวมถึงตารางสรุปแนวทางการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา และ Key Evaluation Checklist

ขอขอบคุณผู้เขียนหนังสือหรือตำราต่างๆ ทุกคนที่ผู้เขียนได้นำมาใช้ในการอ้างอิง เพื่อการเขียนหนังสือเล่มนี้ และต้องขอขอบคุณทุกผลงานทางวิชาการของครู ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ที่ผู้เขียนนำมาใช้อ้างอิง/ถอดบทเรียน/พินิจในการเขียนหนังสือเล่มนี้

ขอขอบคุณคณาบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร และคณาจารย์ทุกท่านที่สร้างแรงกระตุ้นและผลักดันในการเขียนหนังสือเล่มนี้ จนสำเร็จลุล่วง

รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1 พื้นฐานการวิจัยในชั้นเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา.....	1
นิยาม/ความหมายของการวิจัย.....	1
ประเภทของการวิจัย.....	1
ขั้นตอนของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัยในชั้นเรียน.....	5
ปัญหาของผู้เรียนและสถาบันการศึกษาที่ต้องการแก้ไขปัญหา.....	6
นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน.....	7
ขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา.....	16
แนวทางปฏิบัติในการออกแบบการวิจัยและพัฒนา.....	22
วิธีวิจัยกับเป้าหมายการวิจัย.....	26
สรุปท้ายบท.....	28
2 บันได 9 ขั้นสู่การวิจัยอย่างมีคุณภาพ.....	29
บันไดขั้นที่ 1 จะหาเรื่องวิจัยได้อย่างไร.....	31
บันไดขั้นที่ 2 จะทำแ่งมุมไหนของเรื่องวิจัยนั้นดี.....	32
บันไดขั้นที่ 3 เรื่องนั้นต้องทำวิจัยหรือไม่.....	36
บันไดขั้นที่ 4 ทำโจทย์การวิจัยให้ชัดที่สุด.....	40
บันไดขั้นที่ 5 การเตรียมตัว.....	43
บันไดขั้นที่ 6 การดำเนินการวิจัย.....	43
บันไดขั้นที่ 7 การเขียนรายงานการวิจัย.....	47
บันไดขั้นที่ 8 การนำเสนอผลการวิจัย.....	47
บันไดขั้นที่ 9 การตีพิมพ์ผลงานวิจัย.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	บันได 9 ขั้นสู่การวิจัยอย่างมีคุณภาพ (ต่อ).....	
	บันไดของการวิจัย 9 ก้าวสู่ความสำเร็จ.....	48
	ก้าวที่ 1 การกำหนดปัญหาและขอบเขตของปัญหา.....	49
	ก้าวที่ 2 การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
	ก้าวที่ 3 การกำหนดกรอบแนวคิด.....	53
	ก้าวที่ 4 การกำหนดตัวแปร.....	55
	ก้าวที่ 5 การออกแบบการวิจัย.....	57
	ก้าวที่ 6 การเตรียมข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
	ก้าวที่ 7 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
	ก้าวที่ 8 การแปลผล.....	62
	ก้าวที่ 9 การเขียนรายงานการวิจัย.....	64
	สรุปท้ายบท.....	65
3	องค์ประกอบและหลักการเขียนรายงานการวิจัย.....	67
	หลักในการเขียนรายงานการวิจัย.....	67
	ลักษณะของรายงานการวิจัยที่ดี.....	68
	ขั้นตอนการเขียนรายงานการวิจัย.....	68
	การเขียนรายงานการวิจัยให้มีประสิทธิภาพ.....	69
	โครงสร้างของรายงานการวิจัยในชั้นเรียน.....	70
	แนวทางการเขียนรายงานการวิจัย.....	73
	องค์ประกอบของการเขียนรายงานการวิจัย.....	95
	ลักษณะสำคัญของการจัดทำผลงานการวิจัย.....	96
	แนวทางการประเมินผลงานการวิจัย.....	97
	คุณลักษณะของผลงานวิจัยที่ดี.....	98
	สิ่งที่ควรพิจารณาในการเขียนรายงานการวิจัย.....	98
	สรุปท้ายบท	100

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	กลยุทธ์การเขียนรายงานการวิจัยให้มีคุณภาพ.....	101
	กลยุทธ์การเขียนรายงานการวิจัยให้มีคุณภาพ.....	102
	การเขียนชื่อเรื่องการวิจัย.....	102
	การเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	105
	การเขียนสมมติฐานการวิจัย.....	106
	การเขียนตัวแปร.....	108
	การเขียนนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ.....	109
	การเขียนประโยชน์ที่ได้รับ.....	111
	การเขียนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	112
	การเขียนวิธีดำเนินการวิจัย.....	114
	การเขียนและการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	115
	การเขียนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	116
	การเขียนสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	117
	หลักการวิเคราะห์ข้อมูลและแปรผล.....	119
	การเขียนการอภิปรายผล.....	122
	การเขียนการสรุปผล.....	121
	การเขียนข้อเสนอแนะการวิจัย.....	123
	สรุปท้ายบท	124
5	ลักษณะงานวิจัยที่ดีและลักษณะงานวิจัยที่บกพร่อง.....	127
	ด้านการเตรียมตัว.....	127
	ด้านการกำหนดนวัตกรรมและระเบียบการวิจัย.....	128
	ด้านการกำหนดหัวข้อและปัญหาการวิจัย.....	130
	ด้านการเขียน บทที่ 1 บทนำ.....	131
	ด้านการเขียน บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	134
	ด้านการเขียน บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยด้วยการวิจัยและพัฒนา.....	136

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 ลักษณะงานวิจัยที่ดีและลักษณะงานวิจัยที่บกพร่อง (ต่อ)	
ด้านการเขียน บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล/ผลการวิจัย.....	138
ด้านการเขียน บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย.....	140
ด้านการเขียนบรรณานุกรม.....	142
ด้านการเขียนภาคผนวก.....	143
ด้านการเขียนนวัตกรรม คู่มือ แผนการจัดการเรียนรู้.....	144
สรุปท้ายบท.....	146
6 จุดอ่อนและข้อบกพร่องจากการตรวจผลงานวิจัย.....	147
จุดอ่อนและข้อบกพร่อง/ข้อผิดพลาดที่พบบ่อยในการทำวิจัยของครู ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์.....	148
จุดอ่อนและข้อบกพร่องด้านการวางแผนการวิจัย ปัญหาการวิจัยและการ กำหนดชื่อเรื่อง.....	148
จุดอ่อนและข้อบกพร่องด้านบทความคัดย่อ กิตติกรรมประกาศ สารบัญ.....	150
จุดอ่อนและข้อบกพร่องบทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	151
กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี วัตถุประสงค์การวิจัย.....	153
สมมติฐานการวิจัย ขอบเขตการวิจัย.....	155
ตัวแปร นิยามศัพท์เฉพาะ.....	156
ประโยชน์ที่จะได้รับ.....	157
จุดอ่อนและข้อบกพร่องบทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง :	
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	158
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	161
จุดอ่อนและข้อบกพร่องบทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	163
จุดอ่อนและข้อบกพร่องบทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล/ผลการวิจัย.....	170
จุดอ่อนและข้อบกพร่องบทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	174
จุดอ่อนและข้อบกพร่องบรรณานุกรม.....	178
จุดอ่อนและข้อบกพร่องภาคผนวก.....	179

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
6 จุดอ่อนและข้อบกพร่องจากการตรวจผลงานวิจัย (ต่อ)	
จุดอ่อนและข้อบกพร่องด้านการเรียบเรียงและการพิมพ์.....	180
จุดอ่อนและข้อบกพร่องด้านนวัตกรรม.....	182
จุดอ่อนและข้อบกพร่องด้านแผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือและข้อสอบ.....	184
การประเมินรายงานการวิจัย.....	186
สรุปท้ายบท.....	188
7 เทคนิคการเขียนบทความวิจัย.....	190
องค์ประกอบของบทความวิจัย.....	190
รูปแบบการเขียนบทความวิจัย.....	191
ขั้นตอนการเขียนบทความวิจัย.....	193
ข้อควรคำนึงถึงในการเขียนบทความวิจัย.....	195
ตัวอย่างหัวข้อการเขียนบทความวิจัย.....	196
ตัวอย่างผลงานบทความวิจัย.....	198
สรุปท้ายบท.....	214
8 เทคนิคการเขียนบทความวิชาการ	215
ลักษณะและส่วนประกอบของบทความวิชาการ.....	215
ประเภทของบทความวิชาการ.....	217
กระบวนการเขียนบทความวิชาการ.....	218
ข้อสังเกตการเขียนบทความวิชาการ.....	222
ตัวอย่างผลงานบทความวิชาการ.....	222
สรุปท้ายบท.....	244
บรรณานุกรม.....	245
อภิธานศัพท์.....	255
สรุปแนวทางการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา.....	263
Key Evaluation Checklist สำหรับการประเมินการวิจัยด้วยตนเองก่อนส่งผลงาน.....	265
ดัชนีคำสำคัญ.....	266
ประวัติผู้เขียน.....	271

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประเภทและตัวอย่างนวัตกรรมทางการศึกษาแต่ละประเภท.....	14
2	การเปรียบเทียบขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา กับ ADDIE Model.....	19
3	วิธีวิจัยและเป้าหมายการวิจัย.....	26
4	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียน....	64
5	การเปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยที่ดีและลักษณะงานวิจัยที่บกพร่องด้านการเตรียมตัว.....	127
6	การเปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยที่ดีและลักษณะงานวิจัยที่บกพร่องด้านการกำหนดนวัตกรรมและระเบียบวิธีการวิจัย.....	128
7	การเปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยที่ดีและลักษณะงานวิจัยที่บกพร่องด้านการกำหนดหัวข้อและปัญหาการวิจัย.....	130
8	การเปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยที่ดีและลักษณะงานวิจัยที่บกพร่องด้านการเขียนบทที่ 1 บทนำ.....	131
9	การเปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยที่ดีและลักษณะงานวิจัยที่บกพร่องด้านการเขียนบทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	134
10	การเปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยที่ดีและลักษณะงานวิจัยที่บกพร่องด้านการเขียนบทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยด้วยการวิจัยและพัฒนา.....	136
11	การเปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยที่ดีและลักษณะงานวิจัยที่บกพร่องด้านการเขียนบทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	138
12	การเปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยที่ดีและลักษณะงานวิจัยที่บกพร่องด้านการเขียนบทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย.....	140
13	การเปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยที่ดีและลักษณะงานวิจัยที่บกพร่องด้านการเขียนบรรณานุกรม.....	142
14	การเปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยที่ดีและลักษณะงานวิจัยที่บกพร่องด้านการเขียนภาคผนวก.....	143
15	การเปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยที่ดีและลักษณะงานวิจัยที่บกพร่องด้านการเขียนนวัตกรรม คู่มือ แผนการจัดการเรียนรู้ และอื่นๆ.....	144

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไขด้านการวางแผนการวิจัย ปัญหาการวิจัยและการกำหนดชื่อเรื่อง.....	148
17	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไขด้านบทคัดย่อ กิตติกรรมประกาศ สารบัญ.....	150
18	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไข บทที่ 1 บทนำ : ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	151
19	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไข บทที่ 1 บทนำ : กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี วัตถุประสงค์การวิจัย	153
20	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไข บทที่ 1 บทนำ : สมมติฐานการวิจัย ขอบเขตการวิจัย.....	155
21	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไข บทที่ 1 บทนำ : ตัวแปร นิยามศัพท์เฉพาะ.....	156
22	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไข บทที่ 1 บทนำ : ประโยชน์ที่จะได้รับ.....	157
23	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไข บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง : วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	158
24	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไข บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง : งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	161
25	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไข บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	163
26	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไข บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	170
27	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไข บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะการวิจัย.....	174
28	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไข บรรณานุกรม.....	178
29	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไข ภาคผนวก.....	179
30	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไข การเรียบเรียงและการพิมพ์.....	180
31	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไข นวัตกรรม.....	182
33	ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไข แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือและข้อสอบ.....	184

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา.....	18
2	กระบวนการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหา.....	46
3	แสดงบันไดของการวิจัย 9 ก้าวสู่ความสำเร็จ.....	49
4	แสดงแนวทางการเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	50
5	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	54
6	แสดงขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา.....	115